AZƏRBAYCAN

Qızıl günəş göy üzündə güləndə,
Nəğməsini quşlar bağ-bağ böləndə,
Mən göz açıb bu dünyaya gələndə
Bəxt ulduzum burda yanan olubdur,
İlk beşiyim Azərbaycan olubdur.

Tappur-tappur addım atıb gəzmişəm,
Gülə batıb, şehə batıb gəzmişəm.
Əllərimdən anam tutub, gəzmişəm,
Sevincimiz coşğun ümman olubdur,
İlk beşiyim Azərbaycan olubdur.

Yollar açıb qucağını gəl, deyib,
Sənindədir oba deyib, el deyib.
Ürəyimin sözləridir, dil deyib,
Könlüm sözlə dolu cahan olubdur,
İlk beşiyim Azərbaycan olubdur.

Bəzən yolum yoxuş olub, qalxmışam,
Haray salıb şimşək kimi çaxmışam.
Nəğmə olub ürəklərə axmışam,
El sevgisi mənə bəyan olubdur,
İlk beşiyim Azərbaycan olubdur.

Sevincimə gözdolusu gülənim,
Nisgilimi, istəyimi bilənim,
Dar ayaqda harayıma gələnim,
Havadarım hər bir zaman olubdur,
İlk beşiyim Azərbaycan olubdur.

Çağlamağı bulaqlardan almışam,
Boy atmağı qovaqlardan almışam.
Əzoməti bu dağlardan almışam,
Gül-çiçəyi dərdə dərman olubdur,
İlk beşiyim Azərbaycan olubdur.

Bəxtimizi qızıl günəş oyatdı,
Biz həyatı, həyat bizi ucaltdı.
Elim, obam zəfərlərlə boy atdı,
Dünya bildi təzə dövran olubdur,
İlk beşiyim Azərbaycan olubdur.

Laylalarım qüvvət verib canıma,
Laylayımçün qurban olum anama.
Bu analı, bu laylalı dünyama
Doğma torpaq nə mehriban olubdur,
İlk beşiyim Azərbaycan olubdur.

Yuvası var körpəcə bir quşun da,
Mənası var qayanın da, daşın da.
Nə yaxşı ki, könlüm coşub-daşanda
Nəğmələm burda havalanan olubdur,
İlk beşiyim Azərbaycan olubdur.

1978

SABAHINIZ XEYİR OLSUN

Siz ey sübhün özündən tez oyananlar,
Dan yerinin şəfəqinə boylananlar,
Ey həyatın keşiyində dayananlar,
Sabahınız xeyir olsun.

Neçə dərdə dərman olan həkim dostlar,
Dərdimizə yanan olan həkim dostlar,
Məhəbbəti ümman olan həkim dostlar,
Sabahınız xeyir olsun.

Siz ey ömür dünyamızın anaları,
Siz ey şirin röyamızın anaları,
Siz ey gəlin anamızın anaları,
Sabahınız xeyir olsun.

Siz ey yaşıl tarlalarda tər tökənlər,
Məhəbbətlə yer şumlayıb, yer əkənlər,
Ey yurd salıb, oba salıb ev tikənlər,
Sabahınız xeyir olsun.

Siz ey coşqun dalğaları ram edənlər,
Nəfəsiylə sal buzları əridənlər,
Addımları yer titrədən igid ərlər,
Sabahınız xeyir olsun.

Siz ey vətən torpağından güc alanlar,
Baykal, Amur çöllərində yol salanlar,
Zəhmətiylə, hünəriylə ucalanlar,
Sabahınız xeyir olsun.

Siz ey sübhün özündən tez oyananlar,
Dan yerinin şəfəqinə boylananlar,
Ey insanlar, ey insanlar, ey insanlar,
Sabahınız xeyir olsun.

1977

YORA BİLMƏZ YOLLAR MƏNİ

Gah aranda, gah dağdayam,
Gah çəməndə, gah bağdayam.
Yaxındayam, uzaqdayam,
Yora bilməz yollar məni.

Gah bahar, gah qarlı qışam,
Bu həyatdan doymamışam.
Səfərdəyəm səhər-axşam,
Yora bilməz yollar məni.

Gah analar anam olar,
Gah bulaqlar laylam olar.
O laylalar dünyam olar,
Yora bilməz yollar məni.

Gah ümidim çiçəklənər,
Gah bir günüm ilə dönər.
Həyat dəniz, qalxar, enər,
Yora bilməz yollar məni.

Gah buludtək dolar könlüm,
Gah tək-tənha qalar könlüm
Gah bələdçi olar könlüm,
Yora bilməz yollar məni.

Yollar dönə bir kitaba,
Varaqlaram oba-oba.
Tablaşaram hər əzaba,
Yora bilməz yollar məni.

Gah quşlarla yarışaram,
Gah sellərə qarışaram.
Dərə keçib, dağ aşaram,
Yora bilməz yollar məni.

Nəğmə dolu bir ürəyəm,
Gah coşqunam, gah kövrəyəm.
Bir ümidli gələcəyəm,
Yora bilməz yollar məni.

Babam Qorqudun sazıyam,
Nənəm Tomrisin qızıyam.
Zaman-zaman yanasıyam,
Yora bilməz yollar məni.

El arxamdır dar ayaqda,
Bir məna var yaşamaqda.
Doğulduğum bu torpaqda
Yora bilməz yollar məni.

Gah dönərəm sönməz oda,
Arzum dəniz, mən bir ada.
And içirəm bu həyata,
Yora bilməz yollar məni.

İNSANAM MƏN

Məni nə bənövşəyə,
Nə laləyə oxşadın.
Nə dumana, nə çənə,
Nə küləyə oxşadın.
İstəmirəm desinlər
Dolmusan bulud kimi.
Sızlayan bir kamana
Bənzətməyin qəlbimi.
Deməyin dəniz kimi
Coşqunam, ya dilsizəm.
Sahilim varmı, yoxsa
Əzəldən sahilsizəm.
Deməyin ki, Günəşdən
Aldım odu, atəşi.
İnsanam, bu torpağın
Mənəm əsl günəşi!
Həsrəti bənövşəyə,
Laləyə mən vermişəm.
Qanadlanıb coşmağı
Küləyə mən vermişəm.
Buludlar dolmağı da
Məndən öyrəndi, məndən.
O kamanın simləri
Qopmuş mənim sinəmdən.
Dənizə coşmağı da,
Mahnılar qoşmağı da,
Mən öyrətdim bir səhər.
Mənimdir o dalğalar,
Mənimdir o ləpələr.
Ayrılıq da özüməm,
Vüsal da öz payımdır.
Bu səs adi səs deyil,
Yaşamaq harayımdır,
Yaşatmaq harayımdır.
Çətin, bu yaşamaqdan

Yorulub, usanam mən.
Gah qəmlənən, gah gülən
İnsanam, insanam mən.
Gecə Günəş batsa da,
Mən yanaram hər axşam.
Həyatın, gözəlliyin
Keşiyində durmuşam.
Torpağın sünbülü də,
Tarlası da özüməm.
Zəfər dolu illərin
Mənası da özüməm!
Çətin bu yaşamaqdan
Yorulub usanam mən.
Gah qəmlənən, gah gülən,
Yaradan insanam mən.
İnsanam, insanam mən.

1965

434090

ŞERİM MƏNİM

Qəzəbi şimşəklərdən,
Atəşi ürəklərdən,
Ətrini çiçəklərdən
Alıbdır şerim mənim.

Dözümü qayalardan,
Coşmağı dəryalardan,
Şəfqəti analardan
Alıbdır şerim mənim.

Əzəməti dağlardan,
Bərəkəti bağlardan,
Ahəngi bulaqlardan
Alıbdır şerim mənim.

Kövrəkliyi buluddan,
Lal durmağı sükutdan,

Odu bu doğma yurddan
Alıbdır şerim mənim.

Saflığı pənbə qardan,
Tərəvəti bahardan,
Gücü doğma diyardan
Alıbdır şerim mənim.

İlk nəğməni anamdan,
Həvəsi söz dünyamdan,
Ümidini inamdan
Alıbdır şerim mənim.

Söhbəti babalardan,
Hikməti babalardan,
Şərbəti babalardan
Alıbdır şerim mənim.

Sadəliyi nənəmdən,
Nağıl dolu aləmdən,
İlk yuvanı sinəmdən
Alıbdır şerim mənim.

Ömrünü aydan, ildən,
İlhamı doğma dildən,
Xeyir-duanı eldən
Alıbdır şerim mənim.

1977

HARDA BİR ATƏŞ GÖRSƏN...

Harda bir atəş görsən
Alovu dilim-dilim,
O mənim ürəyimdir
Alovlanır, sevgilim!

M.F.Axundov adına
Azərbaycan Milli
Kitabxanası

Harda bir tufan görsən
Səsindən dinir aləm,
Bil ki, həyat eşqiylə
Coşan o tufan mənəm.

O dolmuş buludlarda
Gurlayıb çaxsa şimşək,
Elə haray qoparan
Mənim könlümdür demək.

Harda bir torpaq görsən
Yanır çöllər, zəmilər,
Mənim çarpaz yaralı,
Dərdli sinəmi göstər.

Dağlara səsi düşsə
Sabah igid ərlərin,
Məni də ön cərgədə
Görəcəksən sən, yəqin...

Qaranquş dimdiyində
Gəzdirsə bir tər çiçək,
Baharın müjdəçisi
O quş da mənəm demək...

1964

SİZİ DEYİB YAŞARAM

Yaşaya bilməyirəm
Sizsiz bircə an belə,
İnsanlar, ay insanlar.
Nə qədər deyilməmiş
Nəğməm, sözüm var hələ,
İnsanlar, ay insanlar.
İstər yaxın olaq biz,

İstər uzaq, qəmim yox.
Sizə özgə, sizə yad
Bir ayrı aləmim yox.
Kiçik güzaranımla
Sizi deyib yaşaram.
Desələr keç ömürdən,
Ömrümü bağışlaram.
Təki insan arzusu
Tufanlarda sönməyə.
Ürəklər ayrılığı
Əlində körpə quştək
Çırpınıb döyünməyə.
Budaqlar qırılmaya,
Yarpaq yaralanmaya.
Təki mən yaralanım,
Torpaq yaralanmaya.
Mən min-min anaların
Səsindən səs alıram.
Sünbüllü tarlalardan
İlıq nəfəs alıram.
Haray çəkib deyirəm
Qoruyun bu dünyanı.
İnsanlar, ay insanlar!
İnsan silah götürüb
Heç qırarmı insanı,
İnsanlar, ay insanlar?
Gəlin, gəlin qoymayaq
Ağlaya mahnılar da,
İnsanlar, ay insanlar.
Qoymayaq insan ömrü
Sönüb gedə yarıda,
İnsanlar, ay insanlar.

1966

DÜNYAMIZIN SABAHI

Yer üzündə insan qalacaq, –
Qurub, yaradan insan.
İnsanı sevirəm.
Yer üzündə quşlar qalacaq,
Bir də geniş asiman.
Quşları,
Asimanı sevirəm...
Yer üzündə rənglər qalacaq,
Öz çalarıyla.
Rənglərin çalarını sevirəm.
Anamız torpaq qalacaq,
qışıyla, baharıyla.
Torpağın
qışını, baharını sevirəm.
Yer üzündə
qanadlı nəğmələr qalacaq,
Ümid dolu, arzu dolu
nəğmələr...
Nəğmələri sevirəm.
Bir də
Günəş anasıyla
səhər qalacaq.
Günəşi, səhəri sevirəm.
Yer üzündə
beşiklər qalacaq.
Körpələrin
ilıq nəfəsiylə dolu,
şəfəqlə dolu...
Səngərlərdə yox,
hünər meydanında yaşayacaq,
qalacaq
Torpağın qızı, oğlu...
Nurlu sabaha getdikcə,
dünyamız,
bir də bəşər aləmi,

Yəqin kəsəcəklər kökünü
şər qüvvələrin.
Açılacaq qaşı-qabağı
göyün, yerin..
Barıt qoxusu,
körpələrin
hərəsən yuxusu,
İnsan cildli qurdlar
Dağılan
obalar, yurdlar,
ata möhnəti,
qadın həsrəti,
qan rəngli gecələr,
daha nə bilim
nələr, nələr...
Nağıla dönəcəklər, nağıla.
İnsanlar heyrətlə,
dönə-dönə
bu olmuş nağılları
danışacaqlar bir-birinə...

1977

NƏĞMƏLƏRİMİN ÜNVANI

Mənim təzə nəğmənin
Ünvanını soran kəs,
Hələ indi dil açır
Sinəmdə arzu, həvəs.
Neçə şeir, neçə söz
Düymə-düymə olubdur.
Neçə mahnı fikrimdə
Təzəcə doğulubdur.
Deməyin susdu şair,
İlhamı söndü yəqin.
Yox, şeirsiz yaşamaq

Mənə çətindi, çətin.
Gecəmi, gündüzümü
Şerə bağışlamışam.
Həyatımı, özümü
Şerə bağışlamışam.
Qəlblərə yol açınca
Qəlbim boşalıb, dolu.
Şerim doğulan günü
Mənə toy-bayram olub.
Sən, ey təzə nəğməmin
Ünvanını soran kəs,
Xəyalın qanadında
Yer üzünü dolan, gəz.
Təzə bir zəmi görsən
Köksünün atəşiylə,
Kama, murada çatmış
İki sevgili görsən,
Bil ki, onlarla birgə
Mən də fərəhlənirəm.
Silinir bircə anda
Ürəyimdən qüssə, qəm...
Harda *min-min* insanın
Qanını axan görsən,
Topların nərəsindən
Yeri darıxan görsən
Sınan bir könül görsən,
Dağılan oba görsən,
Körpələrin ahından
Tutulan səma görsən,
Bil ki, dözə bilmirəm,
Haray çəkirəm mən də.
Elə bil od qalanıb,
Atəş var bu sinəmdə.
Harda körpə gülüşü,
Körpə nəfəsi olsa,
Məftillərin yerində
Göy çinarlar ucalsa,

Harda alın təriylə
Yaşıllanan bağ görsən,
Harda açıq ürəkli
Bir dost, bir qonaq görsən,
Harda ucalan divar,
Göyərən bir ot görsən,
Harda təzə bir şəhər,
Abad olmuş yurd görsən,
Məni o yerdə axtar,
Bil ki, orda mən varam.
Tər töküb, əmək çəkib,
Nəğmələr yaradıram,
Nəğmələr yaradıram...

1967

DÜŞMÜŞƏM BİR TƏZƏ NƏĞMƏ EŞQİNƏ

Ehey, uca dağlar eşidin məni,
Başı haça dağlar eşidin məni.
Gəlsəm haçan, dağlar, eşidin məni,
Bilin, havalanıb ürəyim yenə,
Düşmüşəm bir təzə nəğmə eşqinə.

Ehey, geniş düzlər, eşidin məni,
Lalələr, nərgizlər, eşidin məni.
Könlüm sizi səslər, eşidin məni,
Bilin, havalanıb ürəyim yenə,
Düşmüşəm bir təzə nəğmə eşqinə.

Ehey, yaşıl bağlar, eşidin məni,
Yaxınlar, uzaqlar, eşidin məni.
Ey sözlü bulaqlar, eşidin məni,
Bilin, havalanıb ürəyim yenə,
Düşmüşəm bir təzə nəğmə eşqinə.

Ehey, günlər, aylar, eşidin məni,
Ey yollar, dolaylar, eşidin məni.
Bir sinə sözüm var, eşidin məni,
Bilin, havalanıb ürəyim yenə,
Düşmüşəm bir təzə nəğmə eşqinə.

Ehey, əziz dostlar, eşidin məni,
Qəlbi təmiz dostlar, eşidin məni.
İlqarı düz dostlar, eşidin məni,
Bilin, havalanıb ürəyim yenə,
Düşmüşəm bir təzə nəğmə eşqinə.

Ehey, ey yağışlar, eşidin məni,
Körpə qaranquşlar, eşidin məni.
Ey qayalar, daşlar, eşidin məni,
Bilin, havalanıb ürəyim yenə,
Düşmüşəm bir təzə nəğmə eşqinə.

Ehey, ey ləpələr, eşidin məni,
Nağıl xatirələr, eşidin məni.
Laylalı sinələr, eşidin məni,
Bilin, havalanıb ürəyim yenə,
Düşmüşəm bir təzə nəğmə eşqinə.

Ehey, ey insanlar, eşidin məni,
Həyatı quranlar, eşidin məni.
Arzusu ümmanlar, eşidin məni,
Bilin, havalanıb ürəyim yenə,
Düşmüşəm bir təzə nəğmə eşqinə.

1976

MƏNİM GÖZLƏRİMLƏ BAXIN BAKIYA

Eyvanım Bakıya açılır mənim,
Eyvanım bir görüş yerinə bənzər.
Bakı söz aləmim, şeir aləmim,
Hər an bu görüşə könlüm tələsir.

Səhərlər şəfəqlər oyadır məni,
Axşamlar ulduzlar qonar köksümə.
Bakı o füsunkar nəğmələrini
Əlvan güllər kimi səpir üzümə.

Alar salamımı geniş küçələr,
Gəzər saçlarımda səhər nəsimi.
Qızılı bir dona girmiş küçələr,
Coşar, dalğalanar ümmanlar kimi.

Yenə Qız qalası o, vüqar rəmzi,
Başlar kərpic-kərpic öz söhbətini.
İllər arxasından ucalan səsi,
Danışar bir əsrin həqiqətini...

Xəzər quş qanadlı ləpələrini
Sahil daşlarına səpər zər kimi.
O şıltaq, inadlı ləpələrini,
Yazar sahillərə nəğmələr kimi.

Milyon addımların milyon səsası,
Bakının ahəngdar nəbzinə dönər.
Güldükcə insanın arzu dünyası,
Ürəyim sevinər, gözüm sevinər.

Bakı – özümüzün daş kitabəsi,
Andımız, sözümüz, hünərimizdir.
Bakı – əsrimizin qurtuluş səsi,
Bakı – beynəlmiləl şəhərimizdir.

Dəmir gövdəlidir, polad ayaqlı,
Şərqin ilkin doğan səhəridir o.
Bir bahar nəfəsli, qızıl bayraqlı,
Nəğmələr, nəğmələr şəhəridir o.

Mənim gözlərimlə baxın Bakıya,
Çırpınan qəlbimin ahəngidir o.
Eşitsin səsimi qoy bütün dünya,
Qəşəng şəhərlərin qəşəngidir o...

1974

QIZIL RƏNGLİ SƏHƏRLƏRİM

Hər gün məni oyadarlar
Qızıl rəngli səhərlərim.
Ləhzə-ləhzə boy atarlar
Qızıl rəngli səhərlərim.

Alışarlar dörd yanımda,
Nəğməli asimanımda.
Coşub daşarlar qanımda,
Qızıl rəngli səhərlərim.

Sinəm üstə cəm olarlar,
Bir nurlu aləm olarlar.
Könlümə məlhəm olarlar,
Qızıl rəngli səhərlərim.

Yaşayırlar sözlərimdə,
İşıqlanar izlərim də.
Gülümsərlər gözlərimdə
Qızıl rəngli səhərlərim.

Günəşdən qüvvət alarlar,
Odlu məhəbbət alarlar.
Ürəyimdə yurd salarlar,
Qızıl rəngli səhərlərim.

Yollarımı naxışlar,
Arzumu hey alqışlarlar.
Mənə ümid bağışlarlar,
Qızıl rəngli səhərlərim.

Dan yerində doğularlar,
Saçaq-saçaq dağılarlar.
Ömrümə yelkən olarlar,
Qızıl rəngli səhərlərim,
Qızıl rəngli səhərlərim...

1982

ŞİRİN BİR LAYLAYAM

Dağların başında bitən çiçəyəm,
Hər əsən küləyə baş əymərəm mən.
Şirin arzularla çarpan ürəyim,
Ölərəm, dönmərəm bu əməlimdən.

Vətən torpağında qaynar bulağam,
Arxam – uca dağlar, önü – göy meşə.
Kim deyir dünyada mən bir qonağam,
Gələcək nəğməli səsim həmişə.

Təzə dənə dolmuş sarı sünbüləm,
Əyərəm başımı ana torpağa.
Sevilən könüləm, sevən könüləm,
Sevgimdən ürəyim dönübdür dağa.

Şirin bir laylayam, doğma bir səsəm,
İsti beşiklərdən ucalacağam.
Mən nəğmə deməsəm, ötə bilməsəm,
O zaman, o zaman qocalacağam.

Bir evin gəlini, anasıyam mən,
Bir evin ocağı, oduyam demək.
Həmişə-həmişə yanasıyam mən,
Həmişə çırağım şölələnəcək...

İnanma susdura zaman qəlbimi,
İnanma desələr, öləcəyəm mən.
Bu elə, bu yurda körpə quş kimi,
Həmişə baharla gələcəyəm mən...

1976

QALIR OCAĞIMIZ, KÖZÜMÜZ

Külək bir yarpağı aldı, apardı,
Dedim, təbiətdə bu tufan nədi?
Yarpağın ömründə fırtına vardı,
Tufan da, külək də bir bəhanədi.

Qırılan yarpağın zümrüd görkəmi
Bir xəzan rənginə çalırdı indi.
Tufanlara düşən sanki bir gəmi
Dalğalar qoynunda qalxıb, enirdi.

Yarpağı dağ-daşa çırpırdı yellər,
Yarpağın sinəsi xal-xal olmuşdu.
O bahar çağları dönən deyillər,
O çağlar indi bir xəyal olmuşdu...

Ovulub torpağa qarışan yarpaq,
Hökmü dəyişməzdir həyatın – dedi.
Zamanın əmriylə barışan yarpaq
Bildi ki, tufanlar bir bəhanədi.

O bir də inandı, bildi ki, yəqin –
Ömrün payızı var, ömrün qışı var.
Ömür saydığımız bu təbiətin,
Payız yağışı var, yaz yağışı var.

Vaxt olur şəfəqə bürünürük biz,
Vaxt olur qapını qarlı qış alır.
Yarpaq timsalında olan ömrümüz
Qarışıb illərə bir nağıl olur.

Beləcə vururuq illəri başa,
Zərrə ömrümüzün çatır son çağı.
Fəqət sinə gərib qara, yağışa
Həmişə yaşayır vətən torpağı.

Yarpaqtək ovulub parçalansaq da,
Yenə laylamızı bu torpaq çalır.
Bizik o zəmi də, tarla da, bağ da,
Həyatda hər kəsdən bir nişan qalır.

Qalır nişanımız, izimiz bizim,
İzi olmayanlar heç yoxmuş demək.
Qalır ocağımız, közümüz bizim,
Yanır çırağımız şölə çəkərək...

1979

ÖMÜR KİTABA BƏNZƏR

Ömür kitaba bənzər,
Bəzən sona yetməmiş
Qapanar, unudular.
Ömür kitaba bənzər,
Bəzən sona çatanda
İnsana niskil olar...
Mənim ömür kitabım
Qapansa bir gün tamam,
Neçə ömürdə, gündə
Görüşünə gələrəm.
Bir axşam körpə quştək,
Yuvamda ayrılarsam,
Təzəcə pərvazlanan
Quşlarla uçub mən də
Görüşünə gələrəm.
Gecə göyün üzündən,
Axıb getsəm ulduztək,
Qarışıb ulduzlara
Görüşünə gələrəm.
Göyərib çəmən-çəmən,
Açılıb çiçək-çiçək,
Dönüb ilıq bir mehə
Görüşünə gələrəm.
Gələrəm, ey vətənim,
Ey yurdum, yuvam mənim.
İlhamımın qanadı,
Ey şeir dünyam mənim,
Gələrəm görüşünə
İlıq yaz havasında.
Gələrəm görüşünə,
Neçə xatiratda mən.
Sanaram yaşayıram
Yenə bu həyatda mən.
Gələrəm, heç bir tufan
Söndürməz bu eşqimi.

Ey vətənim, vətənim,
Mən səni unutmaram
Sən məni qucağında
Əzizlədiyin kimi...
Gələrəm görüşünə
Təzəcə ayaq tutan
Nəvəmin qədəmində.
Mənim bu ülvi eşqim
Zərrə deyil əriyə,
İtə dumanda, çəndə...
Gələrəm görüşünə
Neçə-neçə şairin
Arzusunda, sözündə.
Bir daha inanarsan,
Mən sağam, yaşayıram
Bu geniş yer üzündə...

1976

İTİRMƏYİM BU QİSMƏTİ

Demirəm ki, zirvələrdə qartalam mən,
Köksü şirin nəğməli bir körpə quşam.
Deyirəm ki, nə nağıl, nə xəyalam mən.
Bu torpaqda yaşamaqçün doğulmuşam.

Demirəm ki, çiçək olum büllur qabda,
Dağda, daşda bitsəm, yenə yaşayaram.
Demirəm ki, adım qalsın hər kitabda,
Bir nəğmə ötsəm, yenə yaşayaram.

Demirəm ki, hər ulduzda qismətim var,
Mən heç kəsin ulduzundan almaram nur.
Öz körpəcə bəxt ulduzum göydə yanar,
Mənim üçün hər ulduzdan o, nurludur.

Demirəm ki, ümmanlarda sal qayayam,
Qayalara səpələnən zərrəyəm mən.
Demirəm ki, sonbeşiyəm, ya qocayam,
Torpaq anam, anam üçün körpəyəm mən.

Demirəm ki, şəfəqlərin zər qanadı
Təkcə mənim saçlarıma vursun naxış.
Deyirəm ki, duyan gündən bu həyatı,
Bu həyatdan mənə sevmək, sevmək qalmış.

Demirəm ki, qaranquşlar dönən zaman
Yuva salsın təkcə mənim pəncərəmdə.
Deyirəm ki, gurlayıb dinən zaman
Yuyunum yaz yağışında mən də, mən də.

Qanadımdır el sevgisi, məhəbbəti,
Bu sevgidir isindirən ürəyimi.
Şeir yazım, itirməyim bu qisməti,
Ömr eləyim yer üzündə nəğmə kimi...

1976

MƏN TƏNHA DEYİLƏM

Çox zaman deyirlər tənha qalma sən,
Tənhalıq kövrəldir insanı bəzən.
Tənhalıq yaraşmır çinara belə,
Tənhalıq yaraşmır çiçəyə, gülə...
Tək qalan dağın da dərdi dağ olar,
Tək qalan bulağın gözləri dolar.
Yaş tökər gözündən hey gilə-gilə,
Tənhalıq dərdindən o gələr dilə.
Siz ey yollarıma hey baxanlarım,
Siz ey mənim üçün darıxanlarım,
Heç zaman mən tənha qalmıram, düzü.
Bu fikir yormasın ürəyinizi.

Qalıram "filçəkməz" kədərlərimlə,
Qalıram ümidli səhərlərimlə.
Mən yollar gedirəm, yollar aşıram,
Narahat fikrimlə qoşalaşıram.
Məndən soruşsalar əgər nəyim var.
Deyərəm işıqlı bir ürəyim var.
O, mənim dünyamdır, sahilsiz dünyam.
Onu dinləməkçün hər an yoldayam...
Ey duyan insanlar, ey mərd insanlar,
Siz ey mənə məndən əziz olanlar,
Dinləyin sahilsiz, dəniz dünyamı...
Bu qəmli dünyamı, qəmsiz dünyamı...
Dinləyin, dinləyin, bilin hardayam,
Mən tənha deyiləm, bu torpaqdayam.
Bu diyardayam...

1976

ON SƏKKİZ YAŞINIZ QAYIDIR GERİ

1941-45-ci illər müharibəsində iştirak edən bacılarıma

Dedin, cəbhələrdə itirmişəm mən,
Ömrün ən gözəl bahar çağını.
Dedin, cəbhələrdən gətirmişəm mən,
Neçə nisgilimi, ürək dağını.

Ata nəvazişi, ana şəfqəti
Dedin, görməmişdim öz diləyimcə.
Vətən məhəbbəti, el məhəbbəti
Məni də səfərbər etdi bir gecə.

Bir zülmət gecədə ayrıldım, dedin,
On səkkiz yaşımdan, zərifliyimdən.
Anamdan necə də ayrıldım, dedin,
Belə bir ayrılıq görməmişdim mən.

İlk dəfə bağları yanan görmüşəm,
Səma dəyişmişdi mavi rəngini.
Yaşıl çinarları sınan görmüşəm,
Həyat itirmişdi öz ahəngini.

Sular qan rəngində, çöl, çəmən solğun,
Yağan güllələrdən divarlar göz-göz.
Təbiət hərasan, təbiət yorğun,
Hər daşda bir nida, bir üsyan, bir söz.

Mən belə ayrıldım, belə ayrıldım,
On səkkiz yaşımdan, şirin xülyamdan.
O gündən bir əsgər çağrıldı adım,
Ayrıldım röyaya dönən dünyamdan.

Ayağımda çəkmə, əynimdə şinel,
Çiynimdə boz çantam, bir də silahım.
Girdim döyüşlərə, bu, nağıl deyil,
Dedim günəşlə bir doğsun sabahım.

Mənim çiçək ətrim, mənim gül ətrim
Bu şəfa qaynaqlı dərmanlar oldu.
Mənim mavi donlu qızıl səhərim
Tüstülər, dumanlar ardında qaldı.

Hər vətən övladı düşəndə oda,
Hər yara alanda bir cavan əsgər,
On səkkiz yaşıma eylədim vida,
Böyüdüm cəbhədə mən səngər-səngər.

Oğullar gördüm ki, sonuncu anda
Ağ günə çıxacaq dünya, dedilər.
Oğullar gördüm ki, yaralananda
Mənə dönə-dönə ana, dedilər.

Qardaşlar gördüm ki, ömürlük ona
Bu dünya işığı bir nağıl oldu.

Qar yağdı ömrünün bahar çağına,
Atalar mənimçün bir oğul oldu.

Unuda bilmirəm ötən günləri,
O illərdə qaldı on səkkiz yaşım.
Onlar deyil ömrün itən günləri,
Sonsuz dastan oldu on səkkiz yaşım...

Danışdın, dinlədim səni aramla,
Sandım, analardır danışan belə.
Gözündə yaş dondu ikicə damla,
Dağıtdın onları kirpiklərinlə.

Üzündə parlayan sevinc yaşları
Oldu nəğmələrin naxışı indi.
Mən əziz saxlaram bu daş-qaşları,
Sandım yağdı bahar yağışı indi...

Min-min on səkkiz yaş cəbhədə qaldı,
Fəqət bahar gəldi torpağa, suya.
Gəldiniz, hər yanda toy-bayram oldu,
Dincəldi hərasan, yuxulu dünya...

Yox olub göylərdən duman da, çən də,
Bahardır bəzəyən səmanı, yeri.
Xoşbəxt insanların bahar ömründə
On səkkiz yaşınız qayıdır geri...

1976

ÇAĞIR

Xalq şairi Süleyman Rüstəmə

Nə zaman ki, könlün düşdü tufana,
Süleymanı, Süleymanı çağır sən.
Hər kəlməsi bir məlhəmdir insana,
Süleymanı, Süleymanı çağır sən.

Arzuların dilə gəlib dinəndə,
Qoyma sönə nə dumanda, nə çəndə.
Əgər zaman od qalasa sinəndə,
Sülyemanı, Süleymanı çağır sən.

Təbriz üstü Miyanadı sevgilim,
Sorma yolun hayandı, sevgilim?
Yolum burdan oyanadı, sevgilim.
Süleymanı, Süleymanı çağır sən.

Birgə keçək bu yolları, izləri,
Alovladaq kül altdakı gözləri.
Xonça tutub yenə Təbriz qızları,
Süleymanı, Süleymanı çağır sən.

Qalxaq bir də Savalana, Səhəndə,
Yol eyləyək Marağaya, Mərəndə.
Həsrətləri sən görüşən görəndə
Süleymanı, Süleymanı çağır sən.

Enək Şibli gədiyindən Təbrizə,
Həsrətsiz yollara gül düzə-düzə.
Sevgililər dayananda üz-üzə,
Süleymanı, Süleymanı çağır sən.

Bir torpaq üstündə doğulmuşuq biz
Bir qolum Bakıdır, bir qolum Təbriz.
Pişvaza çıxanda şairlərimiz
Süleymanı, Süleymanı çağır sən.

Ağsaqqal şairlər dayansın öndə,
Silinsin illərdən duman da, çən də.
Həsrət çəkdiyimiz belə bir gündə
Süleymanı, Süleymanı çağır sən.

Mən də nəğmələrdən bir dəstə tutum,
Ürəyim doludur, onu ovudum.

Bizsiz qala bilmir nigaran yurdum,
Süleymanı, Süleymanı çağır sən.

Ömrümüz vüsaldan şərbət içəndə,
Həsrətdən vüsala yollar keçəndə,
"Dumanlı Təbriz"dən duman köçəndə,
Cənub dərdli o insanı çağır sən,
Süleymanı, Süleymanı çağır sən.

1982

HƏYATDAN İSTƏYİM

Bircə içimlik su, bir ovuc torpaq,
Bir çinar kölgəsi bəs edər mənə.
Bir lətif bənövşə, bir yaşıl yarpaq,
Həzin bir ney səsi bəs edər mənə.

Bir sünbül dənəsi, bir aydın səma,
Bitməz bir xatirat bəs edər mənə.
Bir həsrətsiz ömür, bir sonsuz vəfa,
Bir ömürlük həyat bəs edər mənə.

Bir körpə gülüşü, bir toy səsası,
Bir dost sədaqəti bəs edər mənə.
Bir qaranquş səsi, bir yaz havası,
Bir də el şəfqəti bəs edər mənə.

1969

YER ÜZÜNDƏ BİR EVİM VAR...

Yer üzündə bir evim var
Pəncərəsi günəşə.
Nəğmə deyib, quşlar qonar
Pəncərəmə həmişə.
Yer üzündə bir evim var,

Min zəhmətlə qurmuşam.
Ordan iki körpə qartal
Böyüdüb uçurmuşam.
Yer üzündə bir evim var,
Ocağı daim yanır.
Onun sönməz şöləsindən
Ürəyim işıqlanır.
Yer üzündə bir evim var,
Xatirələr məskənim.
İlqarında düz olana
Açıqdır qapım mənim.
Yer üzündə bir evim var,
Orda neçə illərdir,
Taleyi bir, arzusu bir
İki şair ömr edir.
Yer üzündə bir evim var,
Orda qəmim, sevincim.
Ordan gedər əlçatmayan
İllərə ömür köçüm.
Yer üzündə bir evim var,
Sanki xəyala dalmış.
O, mənimçün ən müqəddəs,
İsti aşiyan olmuş.
Yer üzündə bir evim var,
Batmaz tufanlar ona.
Bünövrədən bağlıdır o,
Bu vətən torpağına,
Bu vətən torpağına.

1980

AİLƏ KİÇİK BİR DÜNYAYA OXŞAR

Həyatı əyləncə sanma sən nahaq,
Bu gün yuva qurdun, sabah dağıtma.
Qəlbinin sözünə qulaq as, ancaq
Hər ötəri sözlə sevgini atma.

Sevgi bir ömürdür, günlər naxışı
Naxışlar qara da, ağ da olur, bil.
Əsl məhəbbətin bilinmir yaşı,
O hər qasırğadan dağılan deyil.

Sevdim, indi artıq sevmirəm deyib,
O sevgi adına ləkə salma sən.
Gözünə aldanıb, üzdən bəyənib,
Yəqin ki, ürəkdən heç sevməyibsən.

Sevsəydin, sevgidən yapışıb bərk-bərk
Qalxardın həyatın naxışlarını.
Sən "yaz yağışına yozaydın gərək
Ötəri ər-arvad savaşlarını"...

Fəqət aciz oldun bu döyüşlərdə sən,
Bu, həyat döyüşü deyildir, düzü.
Vətən də, oba da, el də, bil hökmən
İlkin ailədə sınayıb bizi.

Ailə kiçik bir dünyaya oxşar,
Əməklə, inamla ucalar o da.
Onda qəm də yaşar, sevinc də yaşar,
Qayğısız ailə olmur dünyada.

Sevdim, indi artıq sevmirəm deyib,
O sevgi adına ləkə salma sən.
Gözünə aldanıb, üzdən bəyənib,
Yəqin ki, ürəkdən heç sevməyibsən.

1974

BİR TARA BƏNZƏYİRƏM

Hər *simi min* nəğməli,
Bir tara bənzəyirəm.
İstəsən, gəl çal məni.
Şəfqətdə, məhəbbətdə

Bahara bənzəyirəm,
Sanma bir xəyal məni.

Bir elin həsrətindən
Səsim gah zilə qalxır,
Eşidir dağlar məni.
Qəlbimi coşan görüb
Elə bil ki, çağırır
Coşqun bulaqlar məni.

Bəzən bəmdə yurd salıb
Fikirimlə danışıram,
Dinləyir könlüm məni.
Xəyalən quşa dönüb
Uca dağlar aşıram,
Görsün öz elim məni.

Əsir başımın üstən,
Hərdən soyuq, sərt külək,
İstəyir yıxsın məni.
İstəyir buz əliylə
Xəzan yarpaqları tək
Vurub dağıtsın məni.

Bir dağ timsalındayam,
Bağlıyam bu torpağa,
Tanıyır ellər məni.
Qoy çapsın sola, sağa –
Yenə məhv edə bilməz
Əsən o yellər məni.

Yurdumun hər daşında
Ayağımın izi var.
Tanıyır yollar məni.
Yəqin dərdi, sözü var,
Səsləyir anam kimi
O sel, o diyar məni.

Göydən çəni, dumanı
Şəfəqlərlə silərəm.
Əyməz ölüm, dar məni,
Neçə darda qalanın
Köməyinə gələrəm,
Ellər tanıyar məni.

Həyatda adi haldır,
Qara saçım olur ağ;
Tərk edir bahar məni.
Sən gəl qəlbimdə açan
Arzuya, ümidə bax.
Ümid yaşadar məni,
Arzu yaşadar məni.

1964

HƏR OBADA BAYRAM OLA

Nə yaxşıdır yaz yağışı içində
Bənövşələr ürpək-ürpək yuyuna.
Boz buludlar göy üzündən köçəndə
Dağ laləsi kaş vüqarla dayana.

Nə yaxşıdı duman keçə, çən keçə,
Şəfəqlərdən naxışlana dərə, düz.
Ayrılığın tufanına düşüncə,
Həsrət nədi heç bilməyə qəlbimiz.

Nə yaxşıdır çinarların sırası,
Sanki körpə əlləridir yarpaqlar.
Bir çinar da olsa torpaq ayrısı,
Bu həsrətə çəmən ağlar, çöl ağlar.

Nə yaxşıdır şitilliklər çoxala,
Başdan-başa göylər tamam durula.

Dan sökülə, qaranlıqlar dağıla,
Hər obada bayram ola, toy ola.

Nə yaxşıdır ayrılanlar görüşə,
Dönməyələr yurdsuz quşa insanlar.
Nə yaxşıdır yer üzünə gün düşə,
Ölkə-ölkə qardaşlaşa insanlar.

Nə yaxşıdır sarı sünbül zəmisi,
Dalğalana, ətir yaya hər yana.
Süd qoxulu körpələrin nənnisi,
Qızıl rəngli şəfəqlərə boyana.

Nə yaxşıdır hey çağlaya bulaqlar,
Nəğmə-nəğmə ömrə, günə qovuşaq.
Kitab-kitab söz bağlaya bulaqlar,
O nəğməli bulaqlarla yarışaq.

Nə yaxşıdır ayın sirli gecəsi,
Qaçaq düşmüş yuxuların qayıda.
Dan sökülə, körpə quşların səsi
Bizi səhər yuxusundan oyada.

Nə yaxşıdır maviləşə dünyamız,
Qan-qadadan dünyamızı qoruyaq.
Yer kürəsi çox övladlı anamız,
Anamızı, anamızı qoruyaq...

1978

ATAMIN MƏKTUBUNA CAVAB

Ata, əzizim ata,
Məktubun gəldi, çatdı.
Ürəyimdə nə qədər
Xatirələr oyatdı...

Oxudum hər cümləni,
Hər sözü dönə-dönə.
Elə bil qulaq asdım
O qayğılı səsinə.
Elə bil ki, əllərin –
Saçımda gəzdi, ata.
Bizi həsrət qoymağa
Üzü dönmüş ayrılıq
Yaman tələsdi, ata.
Söylə, mən necə susum
Necə ovunum, ata.
Gözlərin yolda qalıb
Qurbanın olum, ata.
Oxudum məktubunu,
Hər kəlmədə qəlbinin
Vurğusunu eşitdim.
Anamın üsyan dolu
Sualını eşitdim,
Balasından aralı
Kim dözər, siz dözdünüz.
Günləri həftə-həftə,
Ay-ay sapa düzdünüz...
Aylar da gəldi keçdi,
İllər də, işə bir bax.
Gözünüz yorulmadı,
Yollara baxdı ancaq.
Oxudum məktubunu,
Yazırsan "təzə ağac
Əkmişəm neçə-neçə.
Yəqin çiçəkləyəcək,
İnşallah, sən gəlincə"...
Yazırsan "sən gedəndə
Baba deyildim hələ.
İndi babayam, qızım.
Baxanda uşaqlara
Düşünürəm ki, özüm –

Bir el-obayam, qızım"...
Mənim mehriban atam,
Gücüm çatmır səndəki
O dərya ülviyyətə
Mən nəğmələr yaradam.
Hər sözündə bir ümid,
Hər cümləndə inam var.
Ümid, inam olmasa,
Necə yaşayar görən
Yer üzündə insanlar!
Nə yaxşı ki, ümid var-
O mənə dayaq oldu...
Tələtümlü yollarda
Yapışıb əllərimdən
Yolumda çıraq oldu...
Daşlı-kəsəkli yollar
Əzsə də ayağımı,
Qaldırım başım üstə
Mən arzu bayrağımı.
Yormadı yollar məni,
Dayanmadım yarıda.
Bu həyat yollarında,
Qarşıladım can ata,
Qışı da, baharı da...
Bu inamı, bu səbri
Səndən öyrəndim, ata.
Gül açdı arzularım
İradəmin qüdrətli
Əlindən tuta-tuta...
Oxudum məktubunu,-
Azaldı yanğım mənim.
Bu əl boyda kağızlar
Darıxanda, inan ki,
Oldu dayağım mənim.
Yazırsan ki, "ömrümün
Ötdü altmış beş yazı,

Çatdı altmış beş qışı.
Saçımda, saqqalımda
Bu illərin naxışı" –
Sonra yenə ümidlər,
Sonra yenə təsəlli...
Can ata, nəyə gərək
İndi mənə təsəlli?
Mən səndən ayrılanda
Sən mən yaşdaydın, ata.
Mən də yaşadım, ata,
Sən də yaşadın, ata.
İnandıq babaların
Hikmət dolu sözünə.
Qalib gəldik neçə yol
Ölümün də özünə.
Arabir kövrəlsən də,
Qınamaz heç kəs səni.
Əsla söndürmək olmaz
Bu ata şəfqətini,
Ata məhəbbətini.
Yazırsan, "o sevdiyin
Nərgizə, bənövşəyə
Qoymuram soyuq əllər,
Soyuq nəfəslər dəyə".
Yazırsan, "ananın da
Qoymuram bir yol belə
Saçı hənasız qala.
Küskünlük nəyə gərək,
Dost-düşmən var, ay bala.
Eşidirəm dünyanın
Yaxşısını, pisini.
Eşidirəm mən yenə
Haqqın böyük səsini.
Dünyanın sabahına
Ürəkdən inanıram.
Bu inamla, ay qızım,

Sanki, cavanlaşıram..."
Oxudum məktubunu,
Bu iradən, inamın,
İlhamım oldu, ata.
Sahilsiz arzulardan
Sahili görünməyən
Nəğmə doğuldu, ata.
Hər şeirdə, nəğmədə
Vətəni, eli andım,
Ata yurdunu andım,
Elimin, vətənimin
Sabahına inandım,
Sabahına inandım.

1971

NARAHAT DÜNYA

Narahatdır insanlığın ürəyi,
Pozulubdur rahatlığı dünyanın.
Günəş içmək istər gülü, çiçəyi,
Çəməni, bağçası, bağı dünyanın.

Haqq yolunda bənzəsək biz selə də,
Qovuşsaq da neçə aya, ilə də,
Sağalmayıb, sağalmayıb hələ də
Sinəsində çarpaz dağı dünyanın.

Sülh düşməyir bircə an da dilimdən,
Bu tufanlar silinməyib yolundan.
Haray çəkir nadanların əlindən,
Haray çəkir solu, sağı dünyanın.

Balası var neçə-neçə biçimdə,
Arzuları gül açmasın neçin də.

Rəvamıdır bircə anın içində,
Dağılsın sütünü, tağı dünyanın.

Çatsın səsim milyon qıza, oğula,
Hökmü verək işıq saçan ağıla.
Gəlin, gəlin qoymayaq biz dağıla
Ömrünün bu gözəl çağı dünyanın.

Narahatdır insanlığın ürəyi,
Pozulubdur rahatlığı dünyanın.
Günəş içmək istər gülü, çiçəyi,
Çəməni, bağçası, bağı dünyanın.

1983

SEVİNCİM, KƏDƏRİM

Sevincim dünyaya sığmayır bəzən,
Sanki sevincimə qərq olur aləm.
Bir dünya qəmimi, nisgilimi mən
Bəzən də olur ki, tənha çəkirəm.

Bəzən qəhqəhəmdən göylər də gülür,
Yağış nəğməsini oxuyur yazın.
Bəzən çəkilərəm könül dünyama,
Odlu göz yaşımı görən olmasın.

Bəzən oxşayıram körpə gülləri,
Güllərin ləçəyi pərdaqlanırlar.
Güllər sığınanda isti sinəmə
Özünü analı körpə sanırlar.

Qibtə eləyirəm güllərə bu an,
Gözümdə yaş donur, iki damla yaş.
Deyirəm anamın isti köksünə
Nə ola, bircə yol sığınaydım kaş.

Bəzən söykənirəm bir sal qayaya,
O, sanır özünə həsbhal məni.
Ötən əsrlərə qulaq asdıqca,
Aparır ardınca bir xəyal məni.

Bəzən körpə quşlar qapıma qonur,
Bəzən mən qururam quşlara yuva.
Nəyəsə, kiməsə gərək olduqca,
Sevinir könlümdə, gözümdə dünya.

Bəzən bağçaların yarpaq tökümü
Qəlbimə həzinlik gətirir mənim.
Dolub boşalıram buludlar kimi,
Sanıram, saralır ömür çəmənim.